

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	6Cdo/60/2019
Identifikačné číslo spisu:	5615206902
Dátum vydania rozhodnutia:	30.10.2019
Meno a priezvisko:	JUDr. Daniela Švecová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2019:5615206902.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu Pozemkové spoločenstvo urbáriátu v Liptovskej Sielnici, so sídlom Liptovská Sielnica 196, IČO: 37 911 155, zastúpeného JUDr. Jiřím Martausom, advokátom, so sídlom Ul. 1. mája 113/19, Liptovský Mikuláš, proti žalovanému K. C. Y., nar. XX. XX. XXXX, bývajúcemu v V. XXX, zastúpenému JUDr. Miloslavom Hrickom, advokátom, so sídlom Ul. 1. mája 709, Liptovský Mikuláš, o náhradu škody vo výške 3.868,01 eur s príslušenstvom, vedenom na Okresnom súde Liptovský Mikuláš pod sp. zn. 4C/266/2015, o dovolaní žalovaného proti rozsudku Krajského súdu v Žiline z 29. októbra 2018, sp. zn. 11Co/11/2018, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žalobcovi nepriznáva náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Žalobou podanou na Okresný súd Liptovský Mikuláš (ďalej len „súd prvej inštancie“) dňa 5. augusta 2015 sa žalobca domáhal, aby súd zaviazal žalovaného zaplatiť mu 3.868,01 eur a nahradiť trovy konania. Žalobu odôvodnil tým, že rozhodnutím Okresného úradu Liptovský Mikuláš, Pozemkový a lesný odbor č. OÚ-LM-PLO-2015/000270-12 JUR z 19. februára 2015 bola žalobcovi uložená pokuta vo výške 1.000 eur z dôvodu neplnenia si povinnosti pri ochrane lesa v súvislosti s vykonaním výchovného zásahu v predrubnom poraste č. XXX.. Keďže skutok, v dôsledku ktorého bola uložená žalobcovi pokuta, predstavuje porušenie zákonom č. 326/2005 Z. z. o lesoch v platnom znení (ďalej len „Zákon o lesoch“) stanovených povinností odborného lesného hospodára, ktorého funkciu, ako aj funkciu lesníka, žalovaný v rozhodujúcom období pre danú lokalitu zastával, mal niest' žalovaný právnu zodpovednosť za škodu vo výške 1.000 eur, ktorá vznikla žalobcovi príslušným rozhodnutím. V súvislosti s porušením povinnosti odborného lesného hospodára došlo na časti jednotky priestorového rozdelenia lesa (ďalej len „JPRL“) č. XXX na lesnom celku Q. v katastrálnom území L. vo výmere 3,40 ha vykonaním výchovného zásahu a vyťažením časti stromov, ktoré tvorili kostru porastu, čím došlo k trvalému zredukovaniu pôvodného zakmenenia z 0,80 na 0,60 a zníženiu budúceho prírastku, ku vzniku škody vo výške 1.766,27 eur, ktorá bola určená znaleckým posudkom č. 22/2015 vypracovaným Národným lesníckym centrom - znaleckou organizáciou Zvolen. V súvislosti s určením výšky škody žalobca účelne vynaložil náklady na vyhotovenie znaleckého posudku v celkovej výške 1.101,74 eur.

Žalovaný sa mal dopustiť porušenia svojich povinností tým, že stromy určené na ťažbu v JPRL č. 672 síce vyznačil správne, ale následnými kontrolami bolo zistené, že boli vyťažené iné stromy ako označené žalovaným. Došlo tak k neoprávnenej ťažbe, ktorú žalovaný nielenže nekontroloval, ale na neoprávnene vyťažené stromy dokonca vydal doklady o pôvode dreva. Zavinenie žalovaného malo spočívať v tom, že riadne nekontroloval a neevidoval práce vykonávané v lese, nevedol riadne hospodársku evidenciu a evidenciu podľa osobitných predpisov a riadne nezabezpečil a nekontroloval vyznačenie ťažby, čím ako odborný lesný hospodár porušil povinnosti uvedené v ustanovení § 48 ods. 2 písm. d), e) a k) Zákona o lesoch.

2. Súd prvej inštancie rozsudkom (v poradí druhým) z 21. septembra 2017, č. k. 4C/266/2015-376 uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi 3.868,01 eur do 15 dní od právoplatnosti rozsudku a žalobcovi priznal náhradu trov konania v plnom rozsahu. Súd prvej inštancie v odôvodnení rozhodnutia uviedol, že žalovaný bol v pracovnom pomere u žalobcu od mája 2004 na pozícii lesníka a lesného robotníka a od mája 2009 aj na pozícii odborného lesného hospodára. Predmetný pracovný pomer sa skončil 30. júna 2014. Štátnym dozorom podľa poverenia č. 05/2014 bolo zistené, že v JPRL č. 672 bola v mesiaci august 2013 vykonaná prebierka na ploche 15,72 ha v objeme 305 m³. Tento porast bol zasiahnutý vetrovou kalamitou, v septembri 2013 v objeme 110 m³ a v marci 2014 v objeme 23 m³. Po vykonaní štátneho dozoru boli žalobcom dodatočne predložené súhlasy na ťažbu dreva, faktúry predaja drevnej hmoty a doklady o pôvode dreva. Podľa predloženého súhlasu na ťažbu č. 03/2013 vydaného v mesiaci august 2013 bolo v JPRL č. 672 výchovnou úmyselnou ťažbou vyťažených spolu 379 m³, čo predstavuje prekročenie ťažby oproti plánovanej prebierke podľa Programu starostlivosti o lesy o 14,85 %. Podľa predložených súhlasov na ťažbu č. 04/2013 z 19. septembra 2013 bola ďalej vykonávaná len náhodná ťažba jednotlivo v objeme 140 m³ a podľa súhlasu č. 02/2014 z 21. februára 2014 tiež náhodná ťažba jednotlivo v objeme 42 m³. Podľa predložených dokladov o pôvode dreva žalobcom bolo vyexpedovaných spolu 732,76 m³. Na základe týchto údajov orgán štátnej správy lesného hospodárstva skonštatoval výrazný rozdiel v údajoch zapísaných žalovaným v lesnej hospodárskej evidencii (438 m³), predložených súhlasoch na ťažbu (561 m³) a dodávateľských faktúrach, resp. dokladoch o pôvode dreva (732,76 m³). Okresný úrad Liptovský Mikuláš, Pozemkový a lesný odbor uložil žalobcovi vyššie uvedeným rozhodnutím pokutu podľa ustanovenia § 64 písm. c) Zákona o lesoch za neplnenie povinnosti pri ochrane lesa s poukazom na ustanovenie § 28 ods. 1 písm. d) Zákona o lesoch, ktorého sa žalobca dopustil tým, že vykonaním výchovného zásahu v predrubnom poraste zredukoval pôvodné zakmenenie porastu natoľko, že došlo k narušeniu stability a odolnosti tohto lesného porastu. Nevykonaním ochranných a obranných opatrení žalobca nezabezpečil lesný porast pred postupujúcou vetrovou kalamitou, resp. pred škodami spôsobovanými škodlivými činiteľmi, čím došlo k poškodeniu tohto lesného porastu. Z dokladov založených v spise mal súd prvej inštancie preukázané a medzi stranami sporu nebolo sporné, že súhlasy na ťažbu dreva, ako aj všetky doklady o pôvode dreva podpisoval žalovaný ako odborný lesný hospodár. Podľa súdu prvej inštancie žalobca uniesol dôkazné bremeno a preukázal existenciu všetkých predpokladov vzniku zodpovednosti za škodu. Žalobca preukázal porušenie povinnosti pri ochrane lesa v zmysle ustanovenia § 28 ods. 1 písm. b) Zákona o lesoch, ktorého sa žalobca ako právnická osoba dopustil tým, že vykonal výchovný zásah v JPRL č. 672, ako sa uvádza v rozhodnutí Okresného úradu Liptovský Mikuláš, Pozemkový a lesný odbor. Vecnú správnosť uvedeného rozhodnutia potvrdil aj znalecký posudok č. 22/2015 Národného lesníckeho centra - znalecká organizácia Zvolen. Z neho vyplýva, že vykonaním predmetného výchovného zásahu a vyťažením časti stromov, ktoré tvorili kostru porastu, došlo k trvalému zredukovaniu pôvodného zakmenenia. Žalobca preukázal výšku skutočnej škody vo výške pokuty uloženej mu správnym orgánom a nákladov za vypracovanie znaleckého posudku. Rovnako spoľahlivo preukázal aj výšku ušlého zisku predložením uvedeného znaleckého posudku. Uvedená sankcia bola uložená žalobcovi ako právnickej osobe. Nakoľko došlo k uloženiu pokuty za porušenie povinnosti pri ochrane lesa v súvislosti s vykonaním výchovného zásahu a vyťažením časti stromov, ktorú ťažbu zabezpečuje a kontroluje odborný lesný hospodár, žalobca ako zamestnávateľ sa dôvodne domáhal náhrady škody voči zamestnancovi za porušenie jeho pracovnoprávných povinností. Žalovaný ako odborný lesný hospodár bol podľa ustanovenia § 48 ods. 2 písm. d), e) a k) Zákona o lesoch povinný kontrolovať a evidovať práce vykonávané v lese, zabezpečovať a kontrolovať vyznačenie ťažby, vydávať písomné súhlasy na vykonanie ťažby a viesť lesnú hospodársku evidenciu. Žalobca preukázal porušenie uvedených

pracovných povinností žalovaným pri plnení pracovných úloh, ktoré je v príčinnej súvislosti so vznikom škody. V rámci dokazovania bol zistený intenzívny zásah na časti JPRL č. 672 vyťažením stromov väčších dimenzií, ktoré neboli označené na ťažbu. Žalovaný ťažbu kontroloval, mal vedomosť, aké dreviny, akej dĺžky a hrúbky sa v predmetnom poraste vyťažili, keďže podpísal všetky doklady o pôvode dreva, v ktorom sa uvedené údaje evidujú. Preto je možné s istotou vylúčiť, aby si ako osoba odborne znalá, nebol vedomý toho, že dochádza k poškodzovaniu kostry porastu. Súd prvej inštancie preto dospel k záveru, že v danom prípade ide o úmyselné zavinenie zo strany žalovaného vo forme nepriameho úmyslu. Žalovaný teda musel mať vedomosť, že takým konaním spôsobuje škodu a pre prípad, že vznikne, bol so vznikom škody uzročený. Keďže ku škode došlo na úseku lesného hospodárstva trvalým poškodením kostry porastu, súd prvej inštancie dospel k záveru, že nepriznanie ušlého zisku žalobcovi by odporovalo dobrým mravom. Les plní nenahraditeľné prírodné funkcie a takýmto zásahom človeka do biosféry došlo k výraznému poškodeniu rovnováhy prirodzeného ekosystému. Súd prvej inštancie priznal žalobcovi, ktorý mal plný úspech vo veci, plnú náhradu trov konania.

3. Proti rozsudku súdu prvej inštancie podal žalovaný odvolanie, o ktorom rozhodol Krajský súd v Žiline (ďalej len „odvolací súd“) rozsudkom (v poradí druhým) z 29. októbra 2018, sp. zn. 11Co/11/2018. Odvolací súd v napadnutom rozhodnutí rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku, ktorým uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi 3.868,01 eur do 15 dní od právoplatnosti rozsudku, potvrdil a vo výroku o trovách konania zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. Odvolací súd sa v napadnutom rozhodnutí v plnom rozsahu stotožnil so skutkovými a právnymi závermi súdu prvej inštancie. Odôvodnenie rozhodnutia súdu prvej inštancie považoval odvolací súd za vecne správne, pričom v jednotlivostiach naň odkázal a obmedzil sa iba na konštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia. Výrok o trovách konania súdu prvej inštancie odvolací súd zrušil pre vecnú nesprávnosť spočívajúcu v tom, že vo výroku o trovách konania abscentuje údaj, voči komu sa žalobcovi priznáva náhrada trov konania v plnom rozsahu. Výrok o nároku na náhradu trov konania musí byť formulovaný tak, že v ňom musí byť uvedené nielen to, kto a komu má zaplatiť náhradu trov konania, ale musí v ňom byť uvedená aj formulácia, že o výške tejto náhrady bude rozhodnuté súdom prvej inštancie samostatným uznesením.

4. Proti rozsudku odvolacieho súdu podal žalovaný dovolanie. Dovolanie odôvodnil v zmysle § 420 písm. f) zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „C. s. p.“ alebo „Civilný sporový poriadok“) t. j., že súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Podľa žalovaného sa ani súd prvej inštancie, ani odvolací súd nevysporiadali s viacerými podstatnými námietkami žalovaného a písomné vyhotovenie napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu neobsahuje zásadné vysvetlenie dôvodov podstatných pre rozhodnutie. C. s. p. síce umožňuje odvolaciemu súdu len skonštatovať správnosť dôvodov napadnutého rozhodnutia, ale to iba v prípade, ak sa odôvodnenie rozhodnutia súdu prvej inštancie s nastolenou otázkou nejakým spôsobom vysporiadalo. Žalovaný namietal, že ak sa súd prvej inštancie cítil viazaný rozhodnutím v správnom konaní, mal tak urobiť v celom rozsahu, teda aj vo vzťahu k otázke zníženia zakmenenia v lesnom poraste. V rozhodnutí správneho orgánu sa totiž uvádza zníženie zakmenenia z 0,80 na 0,70, kým v znaleckom posudku č. 22/2015 sa uvádza zníženie zakmenenia z 0,80 na 0,60. Súd prvej inštancie ani odvolací súd sa ďalej nevysporiadali s otázkou ďalšej činnosti v lesnom poraste, ktorá mala vplyv na zníženie zakmenenia. Pred štátnym dozorom a pred znaleckou ohliadkou malo dôjsť v dotknutom poraste k ďalším dvom ťažbám, a teda všetku ťažbu v poraste nevykonali žalovaní. Žalovaný dovolaciemu súdu navrhol, aby napadnutý rozsudok odvolacieho súdu zrušil a vec vrátil dovolaciemu súdu na ďalšie konanie.

5. Žalobca sa k podanému dovolaniu žalovaného nevyjadril.

6. Najvyšší súd po zistení, že dovolanie bolo podané včas (§ 427 C. s. p.) a na to oprávnenou osobou (§ 424 C. s. p.), zastúpenou v zmysle § 429 ods. 1 C. s. p. skúmal, či sú splnené ďalšie podmienky dovolacieho konania a predpoklady prípustnosti dovolania, pričom dospel k záveru, že dovolanie je potrebné podľa § 447 písm. c) C. s. p. odmietnuť.

7. Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C. s. p.).

8. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú uvedené v ustanoveniach § 420 a § 421 C. s. p. V preskúmvanej veci žalovaný odôvodňoval prípustnosť dovolania podľa § 420 písm. f) C. s. p.

9. Podľa § 420 písm. f) C. s. p. je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Pod porušením práva na spravodlivý proces je treba rozumieť taký nesprávny postup súdu, ktorý sa prejavuje v zjavnom porušení kogentných procesných ustanovení, vymykajúcich sa nielen zo zákonného, ale aj z ústavnoprávneho rámca. Podstatou tohto práva je zabezpečiť fyzickým a právnickým osobám možnosť domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty, ktoré im právny poriadok priznáva. V preskúmvanej veci žalovaný vymedzil zmatečnosťnú vadu v zmysle vyššie uvedeného ustanovenia tým, že sa odvolací súd nevysporiadal v napadnutom rozsudku s podstatnými námietkami žalovaného a nedostatočne odôvodnil rozsudok.

10. K tvrdeniu žalovaného, že napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu je nedostatočne odôvodnené, najvyšší súd predovšetkým pripomína, že právo na určitú kvalitu súdneho konania, ktorej súčasťou je aj právo strany sporu na dostatočné odôvodnenie súdneho rozhodnutia, je jedným z aspektov práva na spravodlivý proces. Z práva na spravodlivé súdne konanie vyplýva totiž aj povinnosť všeobecného súdu zaoberať sa účinne námietkami, argumentmi a dôkaznými návrhmi strán (avšak) s výhradou, že majú význam pre rozhodnutie (I. ÚS 46/05). Povinnosťou všeobecného súdu je uviesť v rozhodnutí dostatočné a relevantné dôvody, na ktorých svoje rozhodnutie založil. Dostatočnosť a relevantnosť týchto dôvodov sa musí týkať tak skutkovej, ako i právnej stránky rozhodnutia (napr. III. ÚS 107/07). Odôvodnenie súdneho rozhodnutia v opravnom konaní nemusí odpovedať na každú námietku alebo argument v opravnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú rozhodujúci význam pre rozhodnutie o odvolaní, zostali sporné alebo sú nevyhnutné na doplnenie dôvodov rozhodnutia, ktoré sa preskúmava v odvolacom konaní (II. ÚS 78/05). Treba zdôrazniť, že len výnimočne, keď písomné vyhotovenie rozhodnutia neobsahuje žiadne dôvody alebo neobsahuje zásadné vysvetlenie dôvodov podstatných pre rozhodnutie súdu, môže ísť o skutočnosť, ktorá zakladá prípustnosť a súčasne aj dôvodnosť dovolania podľa § 420 písm. f) C. s. p.

11. Najvyšší súd po preskúmaní veci nezistil, že by v danej veci išlo o takýto extrémny prípad vybočenia z medzí ustanovenia § 393 ods. 2 C. s. p., ktorým by došlo k porušeniu práva žalovaného na spravodlivý proces.

12. Treba mať na pamäti, že konanie pred súdom prvej inštancie a pred odvolacím súdom tvorí jeden celok a určujúca späťnosť rozsudku odvolacieho súdu s potvrdzovaným rozsudkom vytvára ich organickú (kompletizujúcu) jednotu. Z odôvodnenia rozhodnutia odvolacieho súdu nevyplýva jednostrannosť, ani taká aplikácia príslušných ustanovení všeobecne záväzných právnych predpisov, ktorá by bola popretím ich účelu, podstaty a zmyslu. Žalovaný preto nedôvodne argumentoval, že rozsudok odvolacieho súdu je nedostatočne odôvodnený; pričom za vadu konania v zmysle § 420 písm. f) C. s. p. v žiadnom prípade nemožno považovať to, že odvolací súd neodôvodnil svoje rozhodnutie podľa predstáv žalovaného.

13. Napokon je potrebné dodať, že práve tie námietky, ktoré žalovaný uvádza aj v dovolaní, a o ktorých tvrdí, že sa s nimi súd prvej inštancie ani odvolací súd nevysporiadali vo svojich rozhodnutiach, sú analyzované na strane 16 rozhodnutia súdu prvej inštancie. Pokiaľ žalovaný poukázal na rozdiely v zistení správneho orgánu o súčasnom zakmenení (0,70) a zisteniami znalcov (0,60), súd prvej inštancie poukázal na skutočnosť, že ide o vizuálnu metódu a tento údaj nie je v poraste konštantný. Samotní pracovníci Národného lesníckeho centra - znaleckej organizácie uviedli, že v niektorých častiach porastu

dielca č. 672 bolo zakmenenie dokonca aj nižšie. Skutkové tvrdenia žalovaného, že k zriadeniu lesa mohlo dôjsť aj po tom, čo prestal u žalobcu vykonávať funkciu odborného lesného hospodára, boli vyvrátené listinnými dôkazmi predloženými žalobcom. V mesiaci august a september 2013 dal žalovaný súhlas na ťažbu dreva v JPRL č. 672 v množstve 519 m³ (č. l. 65 a 66 spisu), teda o 104 m³ viac ako ťažbu za uvedené obdobie naplánoval (v množstve 415 m³ - č. l. 64 spisu), a pritom podpísal doklad o pôvode dreva na množstvo 732,76 m³ (č. l. 102 a nasl. spisu). Pokiaľ žalovaný poukázal na to, že šetrenie na mieste samom bolo vykonané s určitým časovým odstupom v období, keď už nezastával funkciu odborného lesného hospodára, ani táto obrana žalovaného neobstoí. Súčasný odborný lesný hospodár K. E. vykonal ohliadku predmetného porastu v júni 2014 v čase, keď si preberal agendu od žalovaného a zistil, že v JPRL č. 672 boli vyťažené neoznačené stromy a bola narušená kostra porastu (zápisnica z 8. augusta 2014 na č. l. 88 spisu). Tieto zistenia napokon potvrdil aj príslušný správny orgán na úseku lesného hospodárstva. Je preto zrejmé, že súd prvého stupňa sa s námietkami žalovaného vysporiadal, avšak nie podľa predstáv žalovaného.

14. So zreteľom na uvedené možno uzavrieť, že zo strany žalovaného nebol preukázaný nesprávny procesný postup súdu, ktorým by bol vylúčený z uskutočňovania jemu patriacich procesných práv v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces v zmysle § 420 písm. f) C. s. p. Najvyšší súd preto dovolanie žalovaného ako procesne neprípustné odmietol [§ 447 písm. c) C. s. p.].

15. O náhrade trov dovolacieho konania rozhodol dovolací súd podľa § 453 ods. 1 C. s. p. tak, že žalobcovi ich náhradu nepriznal, keďže mu žiadne preukázané trovy v dovolacom konaní nevznikli.

16. Toto uznesenie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.